

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij vijf fracties de behoefte om aan de Minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen met betrekking tot de geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Algemene Zaken van 14 september 2015.

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Azmani

Adjunct-griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Melis

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Format geannoteerde agenda

Kan het kabinet toelichten waarom het niet gelukt is om het nieuwe format in deze agenda op te nemen, vragen de leden van de SP-fractie. Mogelijk had dat te maken met het late verschijnen van de geannoteerde ontwerpagenda van de Raad, maar als het gaat om informatie over het krachtenveld in de genoemde discussies, gaat dat argument niet op.

Nabuurschapsbeleid

De SP merkt op dat in Moldavië grootschalig protest is uitgebroken jegens de pro-Europese regering, die onder meer beticht wordt van corruptie. De demonstratie hing samen met het bankschandaal waarbij eerder dit jaar één miljard euro uit drie banken verdween. De oppositie in Moldavië streeft ondertussen naar vervroegde verkiezingen. Kan het kabinet duiding geven van de ontwikkelingen in Moldavië, en daarbij tevens ingaan op een eventuele bemiddelende rol van de EU?

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd over de ontwikkelingen die plaatsvinden binnen de herziening van het Nabuurschapsbeleid. Echter bestaande belofte en afspraken omtrent het Nabuurschapsbeleid van de Europese Commissie vereisen nu handelingen. Daarom de vraag van de leden van de CDA fractie aan de Minister hoe het staat met de voortgang aangaande visa-vrij reizen met betrekking tot de Oekraïne? De leden van de CDA fractie zouden bovendien graag weten wat hierover in de consultatieronde over een nieuw Nabuurschapsbeleid is voortgekomen. Tevens willen de leden van de CDA fractie weten hoeveel geld de Oekraïne de afgelopen drie jaar van de EU ontvangen heeft en welke voorwaarden daar aan verbonden zijn. Kan de Minister tevens duidelijkheid verstrekken of de Oekraïne voorwaarden nakomt?

Migratie

De leden van de PvdA-fractie herkennen zich zeer in de oproep tot solidariteit zoals verwoord in het werkprogramma van de Europese Commissie. Solidariteit met de vele vluchtelingen die de EU bereiken. Solidariteit met lidstaten en andere landen die te kampen met een hoge asielinstroom en daardoor vele praktische problemen moeten oplossen. Als de EU inzet op solidariteit, kan dit urgente probleem wel degelijk op een humane en efficiënte manier worden aangepakt. In dat kader deelt de PvdA-fractie de veroordeling van de voorzitter van de Europese Commissie van landen als Polen, Tsjechië en Hongarije, die hebben aangegeven geen islamitische vluchtelingen te willen opnemen. Deelt de regering de mening dat dat onacceptabel is en niet past bij de gemeenschappelijke Europese waarden?

De SP-fractie constateert dat Commissievoorzitter Juncker een plan heeft gepresenteerd waarbij 120.000 asielzoekers worden verspreid over Europa, maar dat een aantal landen daarbij wordt ontzien: naast de Baltische staten zijn dat Tsjechië, Slowakije, Portugal, Malta en Luxemburg. Hoe oordeelt het kabinet over deze verdeelsleutel, vragen de leden van de SP-fractie. Is er volgens het kabinet gekozen voor een billijke en realistische verdeling? In hoeverre vindt het kabinet het terecht dat bepaalde landen worden ontzien? Is bijvoorbeeld rechtvaardig dat Hongarije uitgezonderd wordt van de verdeelsleutel?

De Visegrad-groep, bestaande uit Polen, Tsjechië, Slowakije en Hongarije, verzet zich ondertussen tegen een verplicht quotum. Mochten deze landen zich blijven verzetten, is het denkbaar dat het plan van Juncker geen meerderheid behaalt, zo constateren de leden van de SP-fractie. Is het kabinet bereid om ook tijdens de RAZ te proberen deze landen over de streep te trekken?

In de kabinetsbrief over Europese asielproblematiek lezen de leden van de SP-fractie dat er in de tussenfase (op weg naar UNHCR registratie en opvang in de regio), waarin gestreefd wordt naar de implementatie door alle lidstaten van het Gemeenschappelijk Europees Asiel Stelsel, een sterke rol voor de Commissie is weggelegd. Wat is de rol van de Raad in dit proces? Is de Raad, gezien de gevoeligheid van dit dossier, niet de aangewezen instelling om hier een trekkende rol in te vervullen?

In de kabinetsbrief lezen de leden van de SP-fractie tevens dat de EU niet moet terugdeinzen voor een «less for less» aanpak wanneer samenwerking met derde landen onbevredigend blijft. Kan het kabinet toelichten wat hier precies mee bedoeld wordt, en op welk moment er voor een dergelijke aanpak gekozen wordt? Waarop is de gedachte gebaseerd dat derde landen nog «aanzienlijke inspanningen» kunnen verrichten, gegeven het feit dat enkele van deze landen reeds miljoenen vluchtelingen huisvesten? Kan het kabinet concretiseren welke derde landen in de brief bedoeld worden?

De migratieproblematiek staat op het moment terecht boven aan de Europese agenda. De leden van de CDA-fractie zien dat de voorstellen van EC vooral betrekking hebben op de her- en relocatie van vluchtelingen, maar dat de bron van het probleem beperkt wordt aangepakt. Preventie van vluchtelingestroom vergt volgens de leden van de CDA-fractie daarom meer aandacht. Volgens het CDA ligt de voornaamste bron natuurlijk in de conflictgebieden, Syrië vooral. Zal de Minister zoals genoemd in de brief van de regering van 8 september jl. het «voornemen tot het aanpakken van grondoorzaken», dus de noodzakelijke inzet van militairen, bespreken tijdens de RAZ? Tevens willen de leden van de CDA-fractie meer inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de versterking van Frontex en de huidige EU-missie op de Middellandse zee. Deze missie is gestart met een verkenning. De missie moet onderhand in de tweede fase belanden. Kan de Minister verduidelijken wat de stand van zaken is betreffende deze missie? De leden van de CDA-fractie zouden graag zien dat de Minister in de RAZ pleit voor versnelling van de uitvoering van deze missie.

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister tevens of deze tijdens aanstaande RAZ ook al de Nederlandse migratieplannen zal presenteren zoals deze gisteren in de brief van de regering zijn verwoord. In de toelichting op deze brief in de media is immers door verschillende ministers aangegeven dat de Europese migratie-agenda gezet moet worden naar Nederlands initiatief. Gaat de Minister de leden van de RAZ aanspreken op gemeenschappelijke solidariteit omtrent de opvang van vluchtelingen? Daarnaast is opvang van vluchtelingen in de regio van groot belang voor de leden van de CDA-fractie. Echter, landen in de regio laten het afweten. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister om er op in te zetten dat Europa gezamenlijk landen in de regio gaat aanspreken die niets doen om ook vluchtelingen op te vangen. Ziet de Minister het als een mogelijkheid om in de RAZ de suggestie te doen een dialoog te starten met de golfstaten door bv Morgarini? In deze context willen de leden van de CDA-fractie weten wat de Minister vindt van Saoedi Arabië, dat gevechten financiert, geen vluchtelingen opvangt en aanbiedt om 200 moskeeën in Duitsland te gaan bouwen? Het kabinet heeft immers in haar

brief zeer ambitieus gesproken over een «less for less» aanpak als derde landen niet willen meewerken aan terugname-overeenkomsten? De leden van de CDA fractie vragen de Minister hoe het kabinet deze discussie Europees gaat aanzwengelen?

Ten slotte krijgt de Minister ongetwijfeld de ruimte om voortgang van Nederlands voorzitterschap toe te lichten. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister waar deze dan de nadruk op zal leggen. Zou het in de context van de toenemende problemen omtrent de vluchtelingen kunnen zijn, dat Nederland tijdens het EU voorzitterschap «Asiel en migratie» als speerpunt moet maken?

De leden van de D66-fractie merken op dat de Nederlandse inzet in de huidige geannoteerde agenda voor de Raad Algemene Zaken niet meer in lijn is met het huidige kabinetsstandpunt over Europese migratie. Dit nieuwe kabinetsstandpunt over migratie zal nog met de Tweede Kamer besproken moeten worden, ter voorbereiding van de extra JBZ-raad op 14 september. De leden van de D66-fractie gaan er vanuit dat de Minister van Buitenlandse Zaken de ontwikkelingen tijdens dit debat nauwgezet zal volgen. Voorts wijzen de leden van de D66-fractie op de State of the Union Speech van commissievoorzitter Juncker. Is de Minister bereid om tijdens de RAZ in te zetten op de principes van eerlijkheid, eenheid en solidariteit? Is de Minister voorts bereid om ongeclausuleerd in te stemmen met de nieuwe voorstellen vanuit de Europese Commissie?

Werkprogramma Europese Commissie en Nederlands voorzitterschap

Wat de VVD betreft zou in het Commissiewerkprogramma 2016 ten eerste veel aandacht moeten zijn voor de verdere vervolmaking van de interne markt. Naast de focus op de digitale markt vooral ook op het gebied van diensten. Ten tweede moet het werkprogramma goed aansluiten op de prioriteiten van het Nederlands Voorzitterschap. En ten derde is het voor de toekomst van de Europese Unie van groot belang dat de Europese Commissie zich in 2016 specifiek richt op het voorkomen van een Brexit. De VVD-fractie stelt hierbij de volgende vragen: Hoe beoordeelt het kabinet de Staat van de EU-speech van Commissievoorzitter Juncker? Hoe verhoudt dit zich tot de prioriteiten van het Nederlands Voorzitterschap? Hoe waarborgt het kabinet volwaardige en tijdige betrokkenheid van de Tweede Kamer bij de totstandkoming van het commissiewerkprogramma?

De leden van de VVD-fractie hebben vernomen dat Juncker in de Staat van de EU-speech een «tekort aan Europa in de Unie en een tekort aan Unie in de Unie» constateert. Zo pleit hij voor een grote rol van het Europees parlement op het gebied van de Eurozone. Tevens pleit Juncker voor een president voor de Eurogroep, een gemeenschappelijk depositogarantiestelsel, een Europese Treasury op basis van het ESM, een harmonisering van de vennootschapsbelasting, en een Europese pilaar voor sociale rechten, zoals gelijke lonen voor hetzelfde werk op dezelfde plaats. Bent u het met de VVD eens dat meer Europa op deze terreinen niet wenselijk is? Kunt u aangeven wat uw inbreng tijdens of in de marge van de komende Raad Algemene Zaken is op deze onderwerpen? Kunt u in het verslag van deze Raad Algemene Zaken een actueel beeld van het krachtenveld schetsen van de reacties op deze Staat van de EU en in het bijzonder op de voornoemde onderwerpen? Kunt u garanderen dat op al deze terreinen geen besluiten genomen worden zonder gedegen en uitgebreide discussie in en met de Tweede Kamer?

De leden van de PvdA-fractie hebben een aantal vragen over de prioriteiten van de Europese Commissie voor 2016, die zijn gepresenteerd. Zij horen graag van de regering een eerste duiding en waardering van deze

prioriteiten. Ook horen zij graag of, en zo ja op welke wijze, de regering vooraf betrokken is bij het vaststellen van deze prioriteiten. Wat is de inzet van de Nederlandse regering als deze prioriteiten bij de RAZ besproken worden? Hoe zal Nederland deze prioriteiten invlechten in plannen voor het Nederlandse voorzitterschap?

De leden van de PvdA-fractie zijn ook tevreden dat de EC wil inzetten op meer banen en het voorkomen van werkloosheid. Staat de regering net als deze leden ook volledig achter deze maatregelen en achter het versterken van de sociale pijler? Graag horen deze leden de inzet van de regering hierop en wanneer de concrete resultaten hiervan voor Europese en Nederlandse burgers voel- en zichtbaar zullen zijn.

Rechtstatelijkheid

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet om alle informatie die bekend is over de geplande Europese conferentie over rechtstatelijkheid te delen met het parlement. De leden vragen het kabinet om daarbij ook in te gaan op het seminar dat tijdens het Nederlandse voorzitterschap zal worden georganiseerd.

Versterking rol parlementen

De leden van de VVD-fractie merken op dat de Minister tijdens het vorige AO RAZ aan de VVD heeft toegezegd om tijdens de RAZ te pleiten voor een grotere rol van nationale parlementen in het inter-institutioneel akkoord. Wat is hier uit voortgekomen?

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet om aan te geven welke inspanningen het van plan is te plegen op het terrein van Europees economisch bestuur tijdens het voorzitterschap. In de kabinetsbrief over het rapport van de 5 presidenten wordt gehamerd op het belang van de parlementaire dimensie van de EMU. Kan het kabinet een beeld schetsen van hoe het dit voor zich ziet?

De intransparante werkwijze van de trilogie blijft een grote hindernis voor de democratische legitimiteit van de EU, zo menen de leden van de SP-fractie. Welke inzet zal het kabinet op dit terrein plegen, willen de leden van de SP-fractie weten. En kan kabinet het in de beantwoording ook verwijzen naar het onderzoek van de Europese ombudsman O'Reilly, die het gebrek aan transparantie in de trilogie bekritiseert heeft en in de zomer een onderzoek is gestart hiernaar?

VN-klimaatconferentie (COP21)

Met betrekking tot de VN-klimaatconferentie hebben de leden van de SP-fractie een aantal vragen over de inzet van het kabinet. Wat ziet het kabinet voor zich bij een «kernakkoord»? Welke aspecten worden hierin opgenomen en welke niet? Gaat het kabinet ervoor zorgen dat er een garantie komt dat de financiering die van private actoren komt geen beleidsbeïnvloeding impliceert (zoals nu al gebeurt bij het Green Climate Fund)? Hoe gaat het kabinet ervoor zorgen dat er goed investeringsklimaat wordt geschapen om duurzame investeringen mogelijk te maken in eigen land en daarbuiten? Als Nederland geen verdere reductiedoelstellingen wil behalen, hoe gaat het zijn ambitie dan tonen? En hoe gaat Nederland het goede voorbeeld geven als het zelf geen bindende reductiedoelstellingen wil vastleggen?

De leden van de D66-fractie hechten veel belang aan het onderwerp klimaatverandering, een mondiaal probleem dat dan ook mondiaal aangepakt moet worden. De klimaatop in Parijs is daarom dan ook een

absolute mijlpaal. De leden van de D66-fractie achten het van belang dat de EU nu snel met een ambitieus onderhandelingsvoorstel komt. De leden zijn van mening dat voor een goed onderhandelingsvoorstel de EU ook een voorschot zal moeten nemen op klimaatfinanciering. Op welke manier gaat de EU op dit gebied de onderhandelingen in Parijs in? Wat is de houding van de Nederlandse regering in dezen? Ook zijn deze leden benieuwd naar de visie van de EU op de lange termijn doelstellingen voor CO₂ reductie. Welke reductie heeft de EU voor ogen in 2050 en hoe verhoudt dit zich tot de *pledge* die de G7 eerder op tafel heeft gelegd? De voorgenoemde leden achten het van groot belang dat er ambitieuze reductiedoelen liggen, maar nog meer dat deze doelen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Wat is de inzet van de Europese Unie in Parijs om in het klimaatverdrag de monitoring en beoordeling vast te leggen, zodat het duidelijk is op welke manier er wordt bepaald of landen op schema liggen met hun *pledges* en welke stappen er in internationaal verband genomen zullen worden wanneer landen achter blijven te lopen?

Actuele ontwikkelingen die niet op de formele Raadsagenda staan

Tijdens het AO informatievoorziening Europese dossiers is toegezegd om in de geannoteerde agenda's voor de Raad Algemene Zaken waar mogelijk optimaal aandacht te besteden aan actuele ontwikkelingen op onderwerpen die niet op de formele agenda van de Raadsvergadering staan. In dit kader wil heeft de VVD enkele vragen stellen met betrekking tot de maatregelen voor en de € 3 miljard (bovenop de reeds toegezegde € 600mln van afgelopen zomer) aan steun aan de Franse landbouwsector. Het gaat hier onder andere om een vermindering van de afdracht sociale lasten voor boeren, uitstel van rentebetalingen, verlaging van sociale premies, extra geld voor modernisering en het van staatswege blijven aanmoedigen van het gebruik Franse producten.

- De Franse stakingen zijn een ongewenste belemmering van het vrije verkeer van personen en goederen. Kunt u kwantificeren wat de kosten voor het Europese bedrijfsleven zijn geweest?
- Onduidelijk blijft de verdeling van de financiering van de voorgenoemen Franse maatregelen. Welk deel van de maatregelen wordt nationaal (door Frankrijk) en welk deel Europees gefinancierd? Wat is de Europese rechtsgrondslag van deze maatregelen? Klopt het dat de Europese Commissie al akkoord is gegaan met het additionele beroep op Europese middelen?
- Kunt u – voor zover het door Frankrijk gefinancierde maatregelen betreft – aangeven hoe deze zich verhouden tot de Europese staatssteunregels?
- Kunt u – voor zover het de Europees gefinancierde maatregelen betreft – aangeven op welke wijze de belastingbetaler kan zien hoe deze uitgaven worden besteed, en wat het resultaat van deze maatregelen is?
- Bent u voornemens om tijdens of en marge van de RAZ richting uw Franse collega onze zorgen uit te spreken over de marktverstoringen effecten van de Franse plannen, het level-playing-field ten opzichte van de Nederlandse boeren en de intransparante verantwoording over in Frankrijk ingezette middelen?